

POROZUMIENIE
NA RZECZ

DOBRYCH PRAKTYK
W SZCZEPIENIACH

JAK BEZPIECZNIE SIĘ SZCZEPIĆ W CZASIE EPIDEMII SARS-COV-2?

Wyzwania związane z promocją szczepień ochronnych są jednym z najistotniejszych zagadnień zdrowia publicznego, a ich realizacja leży w szeroko pojętym interesie społecznym. Obecna sytuacja związana z epidemią SARS-CoV-2 uwiarygodniła, jak ważna jest profilaktyka oraz zapewnienie ochrony przed chorobami zakaźnymi. W dyskusji Medexpressu nt. szczepień ochronnych – m.in. o tym jak bezpiecznie się szczepić, o szczepieniach dla dorosłych oraz zmian kalendarza szczepień – udział wzięli: prof. Teresa Jackowska, konsultant krajowy ds. pediatrii, prof. Agnieszka Mastalerz-Migas, konsultant krajowy ds. medycyny rodzinnej oraz prof. Bolesław Samoliński, ekspert ds. zdrowia publicznego z Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

27 października 2020 roku opublikowany został komunikat Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie Programu Szczepień Ochronnych (PSO) na 2021 rok. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 9 października 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych do kalendarza szczepień na rok 2021 wchodzi szczepionka doustna przeciw rotawirusom.

Nadal szczepienia ochronne dla dorosłych są bardzo mało powszechne, a wiek jest istotnym czynnikiem ryzyka występowania choroby pneumokokowej, zarówno w ostrej, jak i nieinwazyjnej postaci. Grupa ryzyka to osoby w wieku od 19. r.ż. do 65. r.ż., u których występują choroby towarzyszące. Średnia wieku pacjentów, którzy zachorowali w wyniku zakażenia pneumokokowego wynosi 48 lat. Najnowsze światowe rekomendacje podkreślają, jak ważne jest szczepienie osób dorosłych oraz grup ryzyka przeciw pneumokokom, a szczególnie

w okresie zarażenia się wirusem SARS-CoV-2, a także szczepienie przeciwko grypie oraz krztuścowi – potwierdziła prof. Teresa Jackowska. Profesor Agnieszka Mastalerz-Migas również zgodziła się z ww. stwierdzeniem, że w czasie pandemii trzy rekomendowane szczepienia dla dorosłych to: szczepienie przeciwko grypie, pneumokokom oraz dawka przypominająca szczepionki: błonica, tężec, krztusiec.

Przeciw grypie powinni zaszczepić się głównie pacjenci z grup ryzyka, czyli chorzy przewlekle, seniorzy, dzieci oraz ze względów epidemiologicznych personel medyczny. Ważną grupą są kobiety w ciąży, o czym bardzo mało się mówi – ubolewa prof. A. Mastalerz-Migas. Ochrona noworodków i najmłodszych niemowląt przeciwko krztuścowi to przede wszystkim szczepienie kobiety ciężarnej, w III trymestrze ciąży, w Polsce wciąż rzadko wykonywane oraz osób, które przebywają w otoczeniu tego małego dziecka – ojca, dziadków, ale również dbałość o terminowe szczepienie starszego rodzeństwa – dodaje profesor.

Szczepimy z dwóch powodów, jako ochronę tej osoby, która jest szczepiona, a drugi powód to przerwanie transmisji zakażenia. Wszystkie dzieci w szkołach i przedszkolach, bo tam dochodzi do szybkiej transmisji wirusa, osoby w wieku podeszłym oraz pracownicy ochrony zdrowia powinni być szczepieni – apeluje prof. Bolesław Samoliński. Wszystkie grupy społeczne, które mają kontakt z różnymi środowiskami, gdzie jesteśmy narażeni na zakażenie i możemy transmitować wirusa, jak fryzjer, kosmetyczka powinny być objęte programem szczepień ochronnych. W takich sytuacjach dochodzi do bardzo bliskiego kontaktu pomiędzy wykonawcą usługi a klientem. Powinien być to obowiązek zawodowy szczepień przeciw poważnym chorobom zakaźnym – dodał profesor.

Instytut Ochrony Zdrowia w 2017 r. powołał Porozumienie na Rzecz Dobrych Praktyk w Szczepieniach jako niezależną platformę ekspertów medycznych, klinicystów, osób związanych ze światem nauki oraz przedstawicieli organizacji pacjentów. Celem Porozumienia jest kształtowanie merytorycznej dyskusji nt. szczepień ochronnych oraz dotarcie do opinii społecznej, rodziców i osób odpowiedzialnych za tworzenie systemu ochrony zdrowia w Polsce z przekazem opartym na faktach naukowych.

Uchwała Rady Ministrów z dn. 4 lutego 2020 r. o Narodowej Strategii Onkologicznej postuluje szczepienie dzieci (dziewczynek i chłopców) przeciw HPV. Aby ww. szczepienie przyniosło skutek, musi być poprzedzone edukacją wśród pacjentów. Toczy się dyskusja czy szczepienie przeciw HPV powinno być umieszczone w PSO w części szczepień obowiązkowych. Zdaniem prof. Teresy Jackowskiej szczepienie powinno być realizowane w ramach narodowych programów w samorządach oraz szczepionka musi być dostępna w poradni, a nie w aptekach.

Problem rejestrów szczepień ochronnych ma bardzo duże znaczenie, ale w Polsce, niestety, kuleje. Rejestry są bardzo pożądane, gdyż dzięki nim znamy sytuację epidemiologiczną oraz szczepienną całej populacji. Od dawna postulowana jest kwestia stworzenia rejestru dot. niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP), który byłby w pełni dostępny i zdigitalizowany. Warto również rozważyć powstanie rejestru szczepień ochronnych u dorosłych – powiedziała prof. A. Mastalerz-Migas.

Obecnie istnieje również problem z brakiem wiary, również ze strony profesjonalistów ochrony zdrowia w szczepienia oraz obaw, że nastąpią działania niepożądane, które są niczym nieuzasadnione. Budowanie zaufania do szczepień ochronnych to główne zadanie, jakie stoi przed personelem medycznym. Badania pokazują, że nadal ważnym źródłem wiedzy dla rodziców jest lekarz i pielęgniarka. Należy położyć nacisk na kształcenie, tak

aby każda osoba wykonująca zawód medyczny miała podstawową wiedzę na temat szczepień, również szczepień u dorosłych. Nie jest dobrze, kiedy profesjonalista medyczny mówi rzeczy nieoparte na wiedzy medycznej, a jedynie na własnych przekonaniach – powiedziała prof. A. Mastalerz-Migas. Zdaniem prof. Teresy Jackowskiej wiedzę na temat szczepień mają przede wszystkim lekarze medycyny rodzinnej, pediatrzy, interniści. Grupą lekarzy, która powinna być wyedukowana w obszarze szczepień ochronnych są niewątpliwie ginekolodzy. W procesie kształcenia lekarzy, należy uwzględnić wszystkie specjalizacje. Wiedza ogólna dotycząca szczepień ochronnych jest bardzo ważna. Trwają rozmowy, aby w przyszłym roku pielęgniarki mogły szczepić przeciwko grypie i byłby to duży krok w lepszym rozpowszechnieniu i realizacji szczepień przeciw grypie.

Jesteśmy w czasie epidemii COVID-19 i za chwilę będziemy mieli szansę skorzystania z powszechnej immunizacji. Wiedzę, jaką zdobyliśmy w ostatnim czasie: kto najczęściej się zaraża, kto jest najczęstszym transmiterem zakażenia, warto wykorzystać, aby zbudować strategię podania szczepionki nie tylko przeciw COVID-19 – podsumował prof. Bolesław Samoliński. Brakuje narodowej strategii, która zbudowałaby dobrą opinię wśród Polaków, gdyż źle wyglądamy z punktu widzenia szczepień na tle innych krajów wysoko rozwiniętych.

Więcej: <https://www.ioz.org.pl/dobre-praktyki-w-szczepieniach>

Twitter: <https://twitter.com/praktykw>

LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/42426882>

znajdź nas

Partnerzy Porozumienia:

Naczelna Izba Aptekarska

